

TIBBIYOT TA'LIMINI RIVOJLANTIRISHDA ANATOMIYANING O'RNI

ULUG'BEKOVA GULRUXAN JURAYEVNA

**Andijon davlat tibbiyot instituti anatomiya va
klinik anatomiya kafedrası dotsenti, t.f.n.
<https://doi.org/10.5281/zenodo.13121581>**

Annotatsiya. Anatomiya tibbiy ta'limning asosiy toshi bo'lib, inson tanasining tuzilishi va funksiyasini tushunish uchun muhim asos bo'lib xizmat qiladi. Ushbu maqola anatomiyaning tibbiy ta'limdagi muhim rolini o'rganadi, uning tibbiy bilimlarni, klinik ko'nikmalarni va kasbiy malakalarni rivojlantirishdagi ahamiyatini ta'kidlaydi. Unda anatomiyaning o'qitishning an'anaviy va zamonaviy yondashuvlari ko'rib chiqiladi, virtual dissektsiya va 3D modellashtirish kabi zamonaviy texnologiyalarning integratsiyasi muvaffaqiyatli qilinadi hamda anatomiya ta'limiga yaxlit va fanlararo yondashuv zarurligi ta'kidlanadi. Maqolada, shuningdek, anatomiya o'qitishda duch keladigan muammolar, masalan, resurslarni cheklash va o'quv dasturlarini integratsiyalash masalalari ko'rib chiqiladi va tibbiyot talabalarini klinik amaliyotga tayyorlashda anatomiya ta'limi samaradorligini oshirish strategiyalari taklif etiladi.

Kalit so'zlar: Anatomiya, Klinik ko'nikmalar, Virtual dissektsiya, 3D modellashtirish, Professional kompetentsiya.

Kirish. Tirik organizmlarning tuzilishini o'rganuvchi anatomiya asrlar davomida tibbiy ta'limning asosiy tarkibiy qismi bo'lib kelgan. U inson tanasi va uning turli tizimlarini tushunish uchun muhim bilimlar bazasini taqdim etadi va barcha tibbiy fanlar uchun muhim asos bo'lib xizmat qiladi. Ushbu maqolada anatomiyaning tibbiy ta'limdagi ahamiyati, uning an'anaviy ildizlari va zamonaviy yutuqlari o'rganiladi va uning malakali va bilimdon sog'liqni saqlash mutaxassislarini shakllantirishdagi ajralmas roli ta'kidlanadi.

Tibbiyot ta'limida anatomiyaning ahamiyati. Asosiy bilimlar. Anatomiya inson tanasining murakkab tuzilmalari va funksiyalarini tushunish uchun zarur bo'lgan asosiy bilimlarni taqdim etadi.[1] Bu juda muhim:

Fiziologiya va patologiyani tushunish: Anatomiya fiziologik jarayonlar va patologik sharoitlarni tushunish uchun tizimli kontekstni ta'minlaydi.

Klinik ko'nikmalarni rivojlantirish: Anatomiya bilimi fizik tekshiruvlarni o'tkazish, tibbiy tasvirni sharhlash va jarrohlik muolajalarini o'tkazish uchun zarurdir.

Fanlararo ta'lim: u turli tibbiy fanlarni, jumladan fiziologiya, patologiya va klinik tibbiyotni bog'laydigan ko'priklarni bo'lib xizmat qiladi.[2]

Klinik ahamiyati. Anatomiya bo'yicha ta'lim klinik amaliyotning ajralmas qismidir, chunki u:

Diagnostika ko'nikmalarini oshiradi: anatomiyaning to'liq tushunish fizik tekshiruv va tasvirlash orqali tibbiy sharoitlarni aniq tashxislashda yordam beradi.

Jarrohlik malakasini oshiradi: anatomik bilimlar xavfsiz va samarali jarrohlik amaliyoti uchun juda muhimdir.

Bemorni parvarish qilishni qo'llab-quvvatlaydi: Tana tuzilishini tushunish bemorlarga tibbiy sharoitlarni tushuntirishga va tegishli davolanishni rejalashtirishga yordam beradi.

Professional kompetentsiya. Anatomiya ta'limi asosiy kasbiy kompetensiyalarni rivojlantirishga yordam beradi, jumladan:

Tanqidiy fikrlash: anatomik tuzilmalarni tahlil qilish tanqidiy fikrlash va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Texnik ko'nikmalar: Amaliy diseksiyon va anatomik modellardan foydalanish tibbiy amaliyot uchun zarur bo'lgan texnik ko'nikmalarni rivojlantiradi.

Butun umr bo'yi ta'lim: Anatomiyadagi mustahkam poydevor doimiy o'rganish va yangi tibbiy bilim va texnologiyalarga moslashishni rag'batlantiradi.

Klinik ta'lim bilan integratsiya: Zamonaviy anatomiya ta'limi klinik ta'lim bilan tobora ko'proq integratsiyalashib, o'quvchilarga anatomik bilimlarni real sharoitlarda qo'llash imkonini beradi.

Fanlar bo'yicha hamkorlik: Radiologiya, patologiya va jarrohlik kabi sohalaridagi bilimlarni birlashtirish anatomik tushunchalarni tushunish va qo'llashni yaxshilaydi.

Yaxlit o'quv rejasini loyihalash: O'quv rejasini loyihalashda yaxlit yondashuv anatomiyani boshqa tibbiyot fanlari bilan birlashtiradi va sog'liqni saqlashni yanada kengroq tushunishga yordam beradi.[3]

O'quv dasturlari integratsiyasi. Chuqurlik va kenglikni muvozanatlash: Anatomiya ta'limi batafsil anatomik bilimlarni va uning klinik ahamiyatini qamrab olishini ta'minlash juda qiyin.

Fanlararo muvofiqlashtirish: Anatomiya ta'limini boshqa tibbiy fanlar bilan integratsiya qilish puxta muvofiqlashtirish va o'quv rejasini rejalashtirishni talab qiladi.

Zamonaviy ehtiyojlarga moslashish

Rivojlanishlar bilan hamqadam: Anatomiya ta'limi doimiy ravishda yangi texnologiyalar va paydo bo'layotgan tibbiy bilimlarni o'z ichiga olishi kerak.

Turli xil ta'lim uslublari bilan tanishish: Turli xil o'rganish uslublari va afzalliklarini qondirish samarali anatomiya ta'limi uchun juda muhimdir.

Anatomiya ta'limini oshirish strategiyalari. *Texnologiyadan foydalanish.*

Virtual asboblarni birlashtirish: Virtual disseksiya va 3D modellashtirishni birlashtirish anatomiya ta'limining qulayligi va interaktivligini oshirishi mumkin.

Onlayn manbalardan foydalanish: Onlayn platformalar va raqamli resurslar qo'shimcha o'quv materiallari va interaktiv tajribalarni taqdim etishi mumkin.

O'quv dasturini isloh qilish

Klinik ahamiyatlilikni integratsiyalash: anatomik bilimlarning klinik qo'llanilishini ta'kidlash anatomiya ta'limining dolzarbligi va ta'sirini kuchaytirishi mumkin.

Fanlararo ta'limni rivojlantirish: fanlar o'rtasidagi hamkorlikni rag'batlantirish anatomiya va uning sog'liqni saqlashdagi rolini yanada yaxlitroq tushunishga yordam beradi.[4]

Fakultetni yangi zamonaviy muhitga moslashtirish.

Yangi texnologiyalar bo'yicha trening: professor-o'qituvchilarni eng yangi ta'lim texnologiyalari bo'yicha o'qitish ularning zamonaviy anatomiyani samarali o'rgatishini ta'minlaydi.

Xulosa. Anatomiya tibbiy ta'limning ajralmas qismi bo'lib, malakali va samarali sog'liqni saqlash amaliyoti uchun zarur bo'lgan asosiy bilim va ko'nikmalarni beradi. Kadavrani ajratish kabi an'anaviy usullar qimmatli bo'lib qolsa-da, texnologiyadagi zamonaviy yutuqlar va fanlararo yondashuvlar anatomiya ta'limini oshirish uchun yangi imkoniyatlar yaratadi. Muammolarni hal qilish va o'qitishning innovatsion usullari imkoniyatlaridan foydalanish orqali o'qituvchilar anatomiya ta'limi bo'lajak sog'liqni saqlash mutaxassislarini etishtirishda muhim rol o'ynashda davom etishini ta'minlashi mumkin. Anatomiya o'qitish usullarining

davom etayotgan evolyutsiyasi va zamonaviy texnologiyalarning integratsiyasi zamonaviy tibbiy ta'lim talablariga javob berish va bemorlarni parvarish qilish natijalarini yaxshilash uchun muhimdir.

References:

1. Лоув Г., Норман Э., Стивен К. Место анатомии в медицинском образовании: руководство АМЕЕН[№] 41 (пер. С англ. Под ред. ВА Каранашевой) //Медицинское образование и профессиональное развитие. – 2011. – №. 2 (4). – С. 36-55.
2. Николаев А. В. Роль и место кафедр оперативной хирургии и топографической анатомии в высшем медицинском образовании–от НИ Пирогова до наших дней //Сеченовский вестник. – 2010. – №. 1. – С. 13-17.
3. Черных А. В. и др. Роль кафедры оперативной хирургии и топографической анатомии в системе медицинского образования XXI века в России //Журнал анатомии и гистопатологии. – 2015. – Т. 4. – №. 3. – С. 132-133.
4. Леванович В. В., Суслова Г. А., Гостимский А. В. Роль и место современных образовательных технологий в медицинском вузе //Педиатр. – 2013. – Т. 4. – №. 4. – С. 3-7.